

Szeptember 10-e és 13-a között kerül sor a LEADER inspirálta Hálózati Közösség ([LINC 2019](#)) ez évi konferenciájának megrendezésére, Észtországban, Parnu városában, melyen a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület öt fővel, a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület pedig négy fővel képviselte Magyarországot.

A [2012-ben](#) útjára indított szakmai konferencia programja az előző évekhez hasonlóan a város központjában megrendezett hivatalos megnyitóval és a résztvevők zászlós felvonulásával kezdődött. A megnyitón ízelítőt kaptunk egy közeli sziget – [Kihnu Island](#) – lakóinak népzenei és néptánc hagyományából, az észt tradíciókból. A vendégeket Mikko Pikkmets a

[Parnu Bay Partnership LEADER](#)

Egyesület elnöke, Märt Jarvik, az Észt Köztársaság Vidékfejlesztési Minisztere, valamint Romek Krosenkranus, Parnu város polgármestere köszöntötte.

A nyitóünnepség a Strand SPA & Konferencia Hotelben folytatódott, ahol sor került a nemzetközi szakmai konferenciasorozat 10-dik Jubileumának megünneplésére is. A LINC nemzetközi közösség tagjai és az észt házigazdák a város egyik fantasztikus tengerparti parkjában közösen elültettek egy almafát, emlékeztetőül a nagyszabású rendezvényre. Az erre az alkalomra készített prospektusban örömmel fedeztük fel a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület 2016-os LINC konferenciáján készült fotókat és összefoglalót, a térségünk számára nagyon nagy jelentőségű volt a több mint 300 vendég részvételével lebonyolított három napos konferencia.

A második napon a szokásokhoz híven, tanulmányúton vettünk részt, melyet a házigazda LEADER Egyesület másik három észt LEADER Helyi Akciócsoporttal közösen – [LAG Rohelise Jõemaa](#) , [LA G Kodukant Läänemaa](#)

, és

[LAG Mulgimaa Arenduskoda Development Center](#)

valamint az

[Észt Nemzeti Vidéki Hálózat](#)

- szervezett meg. Az általunk választott két tanulmányút közül az egyik a Mulgimaa térségi kulturális örökséghez kapcsolódó projekteket a másik pedig a Mulgimaa térségi helyi élelmiszer termelők által megvalósított LEADER fejlesztéseket látogathatta végig.

A tanulmányút programja egy [1864-ben alapított iskolában](#) kezdődött, ahol megismerkedtünk [Anu Raud textilművésszel](#)

és az általa összegyűjtött textíliákkal, kötött és szőtt használati tárgyakkal, és az észti motívumok művészeti oktatásban részesülő diákok közreműködésével lerajzolt motívumgyűjteménnyel. A régi iskolaépület a múzeumi tevékenység által újjáéledt, a látogatók részt vehetnek különböző foglalkozásokon, és a helyi közösség számára fontos találkozó helyévé nőtte ki magát az épület. A több mint százéves iskoláról szóló régi történeteket Anu Raud – aki Moszkvában született 1943-ban – angolul mesélte el a tanulmányút résztvevőinek.

A következő állomás – maradvány az oktatás vonalán a [Heimtali Manor](#) -ban működtetett általános iskola, ahol 165 tanuló oktatását és fejlődését 16 tanár és 8 fejlesztő pedagógus segíti. Az észti oktatási rendszer megengedi a szabad iskola választást, így a természet közeli környezetben, egy régi főúri birtok parkjában elhelyezkedő iskolaépületben folyó oktatásra - a komfortos és a gyerekek számára kedvező személyi feltételek miatt - egyre nagyobb az igény. A birtokot a XVI. században említik először írásos dokumentumok, amely évszázadokon keresztül Balti-német arisztokrata családok tulajdonában volt. Amennyiben középiskolai tanulmányainkból még ismerős a [Molotov-Ribentrop paktum](#) kifejezés, akkor az most és itt összekapcsolódik a valósággal, hiszen ezeket az Észtországban, Lettországban és Litvániában élő német nemzetiségű családokat, - a lakosság majdnem harmadát alkotó németeket- telepítették át a Harmadik Birodalomhoz 1940-ben.

Az épületet Peter Reinhold Sievers építette újjá 1855-1857 között, akkor alakították ki a főépület körül a különleges növénygyűjtésből álló parkot, valamint a gazdaság működéséhez tartozó tej- és sajtüzemeket. Az épületet a '80-as években renoválták újra, a kör alakú régi várfalak maradványaiból alakították ki az iskola számára a tornatermet és a művészeti oktatásnak helyet adó termeket, a tanterem pedig a főépületben kaptak helyet. A tanulók összesen 51 hobbitévékenység közül választhatnak, amit a délutáni foglalkozásokon lehet gyakorolni. Az építészettől a kézműveskedésig, a főzéstől a kertészkedésig, a számítógép programozástól az asztali játékokig sokféle szakkör áll a gyerekek rendelkezésére, és várhatóan ezekből a hobbikból választják majd később az érdeklődőnek megfelelő hivatást a tanulók. A pedagógusokat Észtországban is állami támogatásból finanszírozza az iskola, de a fejlesztőpedagógusokat a helyi önkormányzat foglalkoztatja, ő adja a bérek kifizetéséhez szükséges támogatást. Egyébként Észtország rendszeresen az elsők között végez az OECD természettudományos, matematikai és szövegértési képességeket felmérő PISA teszten. Az iskolalátogatást követően egy helyi fazekast látogattunk meg, aki a műhelyét közösségi helyként is használva különböző tanfolyamokat szervez felnőttek és gyerekek számára. A jelentkezők részt vehetnek kerámia szakkör, agyagozás, művészeti szakkör foglalkozásain, de gyakran jönnek cégek csapatépítő foglalkozásokra, és mostanában a leánybúcsúk, és legénybúcsúk résztvevői is gyakran megfordulnak a műhelyben. A „[Mulgi Savikoda](#)” kerámia stúdió tulajdonosa Németországból hozott agyagból dolgozik, mert megítélése szerint az észti agyag minősége nem megfelelő az általa készített kerámiákhoz. Lassú, és nem túl magas

hőmérsékleten égetik ki az elkészült kerámiákat, ami lehetővé teszi az élénk színek használatát, viszont ezáltal a tárgyak tartóssága, rövidebb lesz, mint a hosszú ideig, magas hőfokon kiégetett kerámiáké.

Észtország 1191-ben nyerte el a függetlenségét az akkori Szovjetuniótól és ugyanúgy 2004-ben csatlakozott az Európai Unióhoz, mint Magyarország, és 2011-ben bevezették az euro-t, mint fizetőeszközt. Az ország területe 45 226 km², lakosainak száma 1 324 820 fő, a népsűrűség 29 fő/km², az egy főre jutó GDP (2012) 14 824 euro/fő (a hazai egy főre jutó GDP 12 673).

Az ország területének 51 % erdő, 31 % mezőgazdasági terület, és a teljes terület 32 %-a minősül vidéki térségnek. A tanulmányút következő állomása a [Männiku Erdei Szálláshely](#) fejlesztéseinek megtekintése volt, ahol LEADER támogatással valósult meg egy füstös szauna és a szükséges szociális helységek megépítése. A szolgáltatás bővítés következtében lehetőségük van a vendégeknek arra, hogy a szabadidejüket természeti környezetben töltsék el, a helyszín nagyszerűen használható családok számára a kikapcsolódásra, vagy cégek, vállalkozások csapatépítő foglalkozásainak megtartására. A helyszínen tradicionális alapanyagokból összeállított ebéd várt bennünket, majd ezt követően Juha-Matti Markkola a Finn Nemzeti Vidéki Hálózat szakértője vezette azt a műhelybeszélgetést, ahol a kulturális turizmus témakörét boncolgattuk. Az előadásból megtudhattuk, hogy a kulturális turizmus az egyik leggyorsabban fejlődő ága a turizmusnak, évente 15 %-os növekedést lehet vele elérni. Az ezt a szegmest kereső turisták a statisztikák alapján 1,8 nappal tovább maradnak, 40%-kal többet költenek, és legalább eggyel többször utaznak, mint az egyéb úti célokat (tengerparti nyaralást, városlátogatást) kedvelő utazók. Az előadásból megismerkedhettünk a Turkuban (Finnország) kezdődő, és az Oroszországhoz tartozó Vyborg-ban végződő 400 km hosszú történelmi útvonallal, a

[Királyok útjával](#)

, mely egy valódi középkori (postakocsi) útvonal nyomvonalát követi, és számtalan kulturális élménnyel gazdagítja a kirándulók napjait. A beszélgetés alatt megpróbáltunk reflektálni a saját kulturális örökségünkre, és ötleteket adni egymásnak, hogyan lehet népszerűsíteni a vidéki kulturális turizmust, a saját eszközeinkkel.

A délután folyamán még egy erdei sportközpontot látogattunk meg, ahol kézműveskedésre, és egy Észtországban és Finnországban egyre népszerűbb csapatsport bemutatására került sor. Ezt követően a LEADER támogatásból megvalósított Holstre-i játszótér felújítást látogattunk meg, majd ízelítőt kaptunk a helyi fiatalok által előszeretettel gyakorolt „parkour” nevű sportból, ami igen nagy koncentrációt és kivételes fizikai kondíciót kíván.

Az est folyamán került sor az ENRD által szervezett nemzetközi partnerkereső szemináriumra, melyet a vacsora helyszínének otthont adó [Klara-Manni Szabadidős és Konferencia](#)

[Központban](#)

. Az éjszakai LEADER csoportok által bemutatott nemzetközi együttműködési projekteket követően Tóth Péter, az ENRD szakértője és Karolina Jasinska, a DG Agri által delegált szakértő segítette a résztvevőket a nemzetközi kapcsolatok erősítéséhez.

A LINC konferenciák programjának elengedhetetlen része a sport versenyek megrendezése, melyre ezúttal Toriban, a Pärnu folyó partján került sor. Ez alkalommal a LEADER Triatlon elnevezésű sportjátékok megrendezésére került sor, ami azért sokkal több volt egy triatlon versenynél. A résztvevőket nemzetközi csoportokba osztották, és a húsz csapat ketté osztva kezdte meg a különböző akadályok leküzdését. A verseny egyik részén a mi régi akadályversenyeinkre emlékeztető feladatokat kellett megoldani, a másik részén pedig ügyességi csapatjátékok folytak, amikre természetesen pontokat kaptunk, és ez alapján alakult

ki a végső rangsor. A küzdőszellem abszolút vidékfejlesztő tulajdonság, ezt már évek óta látjuk, de az idén az is nyilvánvalóvá vált, hogy mindnyájan csapatjátékosok vagyunk, és eszünkbe sem jutott, hogy a szakadó esőben, a sáros-füves pályákon feladjuk a versenyt. Számomra a legnagyobb élményt a katonák által a folyóra épített 60 méter hosszú pontonhídon való átkelés jelentette. A keskeny fapadlón való átkelés, - amelyet két oldalról egy, a helyszínen ácsolt faváz tartott – próbára tett bennünket. A vízen járás - cipőben, vagy cipő nélkül – nagy kihívást, és óriási élményt jelentett mindnyájunk számára. A bizalom az ismeretlennel (és a hídépítőkkal szemben), a saját képességeinkbe vetett hit, és a kockázatvállalás mindnyájunk számára fontos mérőeszköz. Ezeket a készségeket gyakran használjuk a napi munkánk során Európa szerte. Ezúttal meggyőződhattünk arról is, hogy a motiváció, és a természetes kíváncsiság legyőzi az ösztönös félelmet, és milyen óriási élmény „nem élesben” gyakorolni a túlélési technikákat. A LINC konferencia három napja nagyon gyorsan eltelt. A záró vacsorára készülődve megállapítottuk, hogy nagyszerű tapasztalatokat, ötleteket és tudást szerzetünk Észtországban. A LINC vidékfejlesztési hálózat önszerveződő módon nyújt kivételes lehetőséget az egymástól való tanulásra, és az ötletek átadására, az álmok megvalósítására. Nagy öröm számunkra, hogy tíz éven túl is sikerül életben tartani a „LEADER Spirit”-et, és hogy a LINC házigazdái, szervezői között szerepelhetünk.

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület delegációja is elégedetten nyilatkozott a konferenciáról, olyannyira, hogy előzetes terveik szerint szeretnének csatlakozni ahhoz a szervezői csoporthoz, akik a konferenciasorozat elkövetkező helyszíneinek házigazdái lesznek, és valamikor a nem túl távoli jövőben otthont adni egy hasonlóan színvonalas LEADER Inspirálta Hálózati Közösség találkozóknak.

Az észt szervezőknek köszönjük a sok előkészítő munkát és a helyszínen nyújtott támogatást, az érdekes programokat, és a sok-sok szakmai információt. A konferencia sorozat folytatódik, jövőre, 2020 őszén vár minket Csehország, a LINC 2020 konferenciának a [LAG MAS Sumpersky Venkov](#) ad majd otthont.

Az eseményen készült képek ezen a [linken](#) elérhetők.

Rácz Judit
Munkaszervezet vezető
Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület